

บทที่ 2

สรุปสาระสำคัญและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

สถาพร อภิวัจ โสกุล.(2545) ได้ทำวิจัยเรื่อง สภาพความต้องการ และปัญหาการใช้ระบบสารสนเทศในการบริหารงาน ของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 5 เสนอต่อสถาบันราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง ซึ่งได้กล่าวถึง การใช้ระบบสารสนเทศ ในการบริหารงาน ของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กไว้ดังนี้

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาถึงสภาพความต้องการ และปัญหาการใช้ระบบสารสนเทศ ในการบริหารงานของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 5 โดยศึกษาใน 6 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านบุคลากร ด้านธุรการและการเงิน ด้านอาคารสถานที่ ด้านกิจการนักเรียน และด้านความสัมพันธ์กับชุมชน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้มาจากการใช้ตารางการสุ่มของ เกรจซี และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) จำนวน 36 โรงเรียน ผู้ตอบแบบสอบถามประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน 36 คน ผู้ช่วยผู้บริหารหรือหัวหน้าฝ่ายที่ได้รับแต่งตั้งจากผู้บริหารโรงเรียนให้ทำหน้าที่ฝ่ายต่างๆ คือ ฝ่ายวิชาการ ฝ่ายธุรการ ฝ่ายปกครอง และฝ่ายบริการ รวม 36 คน และผู้รับผิดชอบงานสารสนเทศ 144 คน รวม 216 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า สอบถามเกี่ยวกับสภาพการใช้ระบบสารสนเทศและความต้องการใช้ระบบสารสนเทศในการบริหารงาน ของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กใน 6 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านบุคลากร ด้านธุรการและการเงิน ด้านอาคารสถานที่ ด้านกิจการนักเรียน และ ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน และสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการใช้ระบบสารสนเทศในการบริหารงาน ใน 4 ด้าน คือ ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านวัสดุอุปกรณ์ และ ด้านการบริหารและการจัดการ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่ามัชฌิมเลขาคณิต และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 5 มีการนำระบบสารสนเทศไปใช้ในการบริหารงาน ในระดับมากเพียงด้านเดียว คือ ด้านธุรการและการเงิน นอกนั้นอยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ด้านวิชาการ รองลงมาตามลำดับ คือ ด้านกิจการนักเรียน ด้านอาคารสถานที่ ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน และด้านบุคลากร

2. โรงเรียนมีความต้องการใช้ระบบสารสนเทศในการบริหารงาน อยู่ในระดับมาก ทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ด้านกิจการนักเรียน รองลงมาตามลำดับ คือ ด้านอาคารสถานที่ ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน ด้านบุคลากร ด้านธุรการและการเงิน และด้านวิชาการ
3. ปัญหาการใช้ระบบสารสนเทศที่พบมากที่สุดคือ บุคลากรมีภาระงานอื่นมากนอกเหนือจากงานสารสนเทศ รองลงมาตามลำดับได้แก่ มีการจัดอบรมให้ความรู้แก่ผู้เกี่ยวข้องน้อย บุคลากรที่รับผิดชอบงานสารสนเทศจำนวนไม่เพียงพอ สถานที่หรือห้องสารสนเทศไม่เหมาะสม ขาดแคลนงบประมาณจากต้นสังกัด ขาดการสนับสนุนจากแหล่งงบประมาณอื่น และการประชาสัมพันธ์ให้กับผู้ที่ต้องการใช้ข้อมูลไม่ต่อเนื่องชัดเจน

หลักการ MIS สำหรับโรงเรียน ดร.ครรชิต มาลัยวงศ์ ราชบัณฑิต วันที่ 2 สิงหาคม 2546 เอกสารประกอบการอภิปราย ในการสัมมนาเรื่อง “โรงเรียนในฝันชุมพลังทางปัญญาของชุมชน” ณ โรงแรม แอมบาสซาเดอร์ จอมเทียนพัทยา ได้กล่าวถึงผู้บริหารโรงเรียนกับข้อมูลข่าวสารไว้ดังนี้

ผู้บริหารการศึกษาทุกวันนี้จำเป็นต้องตามให้ทันเทคโนโลยี และสถานการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นรอบตัว โดยเฉพาะก็จะต้องติดตามข่าวสารต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการศึกษาที่เราเกี่ยวข้อง เป็นประจำอยู่แล้ว หรือเรื่องเศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง ธุรกิจ สิ่งแวดล้อม และอื่นๆ ที่เรารู้สึกว่าอยู่ใกล้ตัว ผู้ที่ตามทันทั้งทางด้านเทคโนโลยีและข่าวสารต่างๆ เท่านั้นจึงจะทำงานอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลและมีอนาคตสดใสได้

โดยทั่วไปเราอาจจัดจำแนกข้อมูลและสารสนเทศที่ผู้บริหารหน่วยงานทั่วไปจำเป็นต้องใช้ในการตัดสินใจและการบริหารหน่วยงานได้ดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับหน่วยงาน รวมทั้งหน่วยงานที่อยู่ใต้หรือเหนือขึ้นไปในสายบังคับบัญชา อาทิ ข้อมูลเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ วัตถุประสงค์ เป้าหมาย การจัดองค์การ หน่วยงาน เป็นต้น
2. ข้อมูลเกี่ยวกับทรัพย์สินของหน่วยงาน อาทิ อาคาร ที่ดิน เครื่องมือ ครุภัณฑ์ ฯลฯ ทั้งในด้านลักษณะ ประเภท จำนวน การได้มา เวลาที่ได้มา และที่ตั้ง
3. ข้อมูลเกี่ยวกับกฎระเบียบ กฎเกณฑ์ในการดำเนินงาน รวมทั้งกระบวนการปฏิบัติงานต่างๆ ได้แก่ นโยบายและวิธีปฏิบัติงาน ที่ได้เขียนไว้เป็นลายลักษณ์อักษรสำหรับใช้ปฏิบัติตาม อย่างเช่น เอกสารตามมาตรฐาน ISO

4. ข้อมูลเกี่ยวกับบุคลากรของหน่วยงาน ข้อมูลส่วนบุคคล ตำแหน่งงาน อายุงาน หน้าที่ ความรับผิดชอบ ฯลฯ
5. ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานของหน่วยงาน ทั้งในทางตรง และทางอ้อม เช่น ในกรณีของโรงเรียน ข้อมูลทางตรง ได้แก่ ข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียน ข้อมูลการสอน การเข้าเรียน ผลสอบ ส่วนข้อมูลในด้านสนับสนุน ได้แก่ ข้อมูลเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายต่างๆ เช่น การซื้อวัสดุอุปกรณ์ การใช้รถยนต์ ฯลฯ
6. ข้อมูลภายนอกที่เกี่ยวกับหน่วยงานโดยตรง เช่น ในกรณีของบริษัทธุรกิจก็เป็นข้อมูล เกี่ยวกับบริษัทที่เป็นพันธมิตร หรือ ลูกค้า หากเป็นหน่วยงานรัฐก็จะเป็นข้อมูลเกี่ยวกับประชาชนที่มาใช้บริการ หรือในกรณีของโรงเรียนก็คือ ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ปกครอง ข้อมูลเกี่ยวกับสถานศึกษาระดับสูงที่นักเรียนสนใจจะเข้าเรียนต่อ หรือที่โรงเรียนอาจจะได้โควตาสำหรับส่งนักเรียนไปเข้าเรียนต่อ
7. ข้อมูลภายนอกที่ช่วยให้เห็นภาพรวม ของสิ่งแวดล้อม และสถานการณ์ต่างๆ ที่ผู้บริหารควรทราบ เพื่อจะได้ตัดสินใจดำเนินการให้สอดคล้องกับสถานการณ์ได้ เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับสถานะภาพเศรษฐกิจโดยรวม ข้อมูลเกี่ยวกับอัตราแลกเปลี่ยน ข้อมูลเกี่ยวกับคู่แข่ง ข้อมูลเกี่ยวกับกฎหมาย และระเบียบต่างๆ ฯลฯ ในกรณีของโรงเรียน ข้อมูลภายนอกอาจจะได้แก่ กฎระเบียบเกี่ยวกับการศึกษา การสอบ เอ็นทรานซ์ ข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพต่างๆ ฯลฯ

ผู้บริหารอาจต้องการข้อมูลหรือข่าวสารอื่นๆ นอกจากนี้อีกก็ได้ เช่น ข่าวสารที่ไม่เป็นทางการเกี่ยวกับความเป็นไปได้ที่จะมีการปรับเปลี่ยนระบบที่อาจจะกระทบกระเทือนกับการทำงานของหน่วยงานหรือข่าวสารเกี่ยวกับการลงทุนขนาดใหญ่ของหน่วยงานบางแห่ง ฯลฯ

คำถามที่น่าสนใจตอนนี้ก็คือเราจะหาข้อมูลและข่าวสารเหล่านี้มาใช้ได้อย่างไรและเราจะนำข้อมูลข่าวสารเหล่านี้ไว้ในระบบคอมพิวเตอร์ได้อย่างไร

กรมยุทธศึกษาทหารอากาศ (<http://www.educate.rtaf.mi.th/#topic08> วันที่ 8 ก.พ. 2547)

ได้กล่าวถึง การพัฒนาระบบสารสนเทศไว้ดังนี้

การพัฒนาระบบสารสนเทศ

- ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ (Management Information Systems : MIS) สำหรับผู้บริหาร เป็นระบบเกี่ยวกับการจัดเก็บข้อมูล หรือคนที่สัมพันธ์กับข้อมูล เพื่อดำเนินงานขององค์กร หรือ MIS เป็นระบบซึ่งรวมความสามารถของผู้ใช้งาน และคอมพิวเตอร์เข้าด้วยกันโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ได้มาซึ่งสารสนเทศเพื่อการดำเนินงาน

และการตัดสินใจในองค์กร หรือ MIS คือระบบที่ให้สารสนเทศที่ผู้บริหารต้องการ เพื่อทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถตัดสินใจในการวางแผน ควบคุม และ ปฏิบัติงานในองค์กรได้อย่างถูกต้อง ปกติแล้วผู้บริหารระดับกลางจะได้รับประโยชน์ สูงสุดจากระบบนี้

- ระบบเครือข่ายภายใน (Intranet Systems) มีพื้นฐานของการเชื่อมโยงในลักษณะแบบ รวมศูนย์ และกระจาย กล่าวคือ การทำงานแบบรวมศูนย์เนื่องจากทั้งโปรแกรม บราวเซอร์ (Browser) เช่น เน็ตสเคป (Netscape) หรือ ไออี (IE: Internet Explorer) ทำ หน้าที่รับ และแสดงผล แต่ขีดความสามารถในการเชื่อมแม่ข่ายหลายๆ เครื่องเข้า ด้วยกันจะเป็นลักษณะการกระจายทำให้สามารถเชื่อมโยงข้อมูลเข้าด้วยกันได้หมด เนื่องจากระบบ Intranet ได้มีการกำหนดมาตรฐานไว้ว่าต้องใช้ โพรโทคอลทีซีพีไอพี (Protocol TCP/IP) เท่านั้น

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved